

SPRAWOZDANIE
PRZEWODNICZĄCEGO GMINNEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO
ds. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
Z REALIZACJI W 2020 ROKU
GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2017-2022 W MIEŚCIE I
GMINIE KOLBUSZOWA

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Kolbuszowa w składzie:

1. Małgorzata Hariasz – przedstawiciel Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolbuszowej
2. Helena Chmielowiec – przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej
3. Beata Chmielowiec – Przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Kolbuszowej
4. Aneta Starzec – przedstawiciel Zespołu Oświatowego w Kolbuszowej
5. Halina Kiwak – przedstawiciel Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kolbuszowej
6. Katarzyna Chudzik – przedstawiciel Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej
7. Anna Stącel – przedstawiciel Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Kolbuszowej
8. Renata Bomba – przedstawiciel Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Kolbuszowej
9. Ewa Wójcicka – przedstawiciel Parafialnego Zespołu Caritas w Kolbuszowej

Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta i Gminy Kolbuszowa na lata 2017 – 2022.

Działania Zespołu Interdyscyplinarnego podejmowane w 2020 r. to:
- diagnoza problemów przemocy w rodzinie,

- integrowanie i koordynowanie działań jednostek wchodzących w skład Zespołu oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W celu rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie w 2020 r. Zespół Interdyscyplinarny powoływał Grupy Robocze do pracy w indywidualnych przypadkach. Skład Grupy Roboczej ustalany był przez Przewodniczącego Zespołu po przeanalizowaniu informacji zawartych w formularzu Niebieska Karta A dotyczącego danej rodziny.

W skład Grup Roboczych wchodził przedstawiciele: Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolbuszowej (w tym asystenci rodzin), Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej, Komendy Powiatowej Policji w Kolbuszowej, Zespołu Oświatowego w Kolbuszowej, Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kolbuszowej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Kolbuszowej.

Skład Grup Roboczych ustalany był w zależności od potrzeb wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. W tym celu Przewodniczący analizował dane zawarte w formularzy „Niebieska Karta – A” i w porozumieniu z koordynatorem grup roboczych oraz pozostałymi członkami ZI, ustalał skład grupy wskazując przedstawicieli instytucji, których przedstawiciele będą bezpośrednio zaangażowani w rozwiązanie problemu rodziny w ramach Grupy Roboczej. W 2020 roku odbyło się 6 osobistych posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 7 posiedzeń zdalnych.

W kwietniu 2020 r., ze względu na epidemię wirusa SARS-CoV-2, wdrożono rekomendacje Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w zakresie organizacji Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

W związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, w celu zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego osób realizujących zadania związane z procedurą „Niebieskie Karty”, osób i rodzin doświadczających przemocy, a także pracowników socjalnych, którzy

pracują z rodzinami, przejawiającymi problemy opiekuńczo-wychowawcze, działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Kolbuszowa została ograniczona do niezbędnych zadań. Wprowadzono i bezwzględnie przestrzegano wzmożonego reżimu sanitarnego.

Formularze NK były jak dotychczas przesyłane mailowo do członków Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI). Członkowie ZI byli zobowiązani do systematycznego zapoznawania się z przesyłanymi informacjami i podejmowania działań w poszczególnych sprawach, zgodnych z zakresem odpowiedzialności i własnymi kompetencjami. Zostali uczuleni przez przewodniczącego do stosowania zasad zawartych „instrukcji dotyczącej sposobu organizacji Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty” oraz dla pracowników socjalnych do pracy z rodzinami, które przejawiają problemy opiekuńczo-wychowawcze w związku z epidemią wirusa SARS-CoV-2” przesłanej mailowo 30 marca 2020 r.

W związku z zaistniałą sytuacją epidemiczną na czas zagrożenia, działalność Zespołu ograniczona została do powoływania grup roboczych, wykonywanych za pomocą zdalnych środków komunikacji. W tym celu Przewodnicząca ZI wraz z koordynatorem Grup Roboczych raz w miesiącu analizowała karty, które wpłynęły do Zespołu. Na podstawie tej analizy oraz po zapoznaniu się z notatkami pracowników socjalnych, przedstawiana była mailowo propozycja powołania lub nie powoływania grup roboczych dotyczących poszczególnych rodzin a także propozycja zamknięcia grup już działających.

Notatki dotyczące powyższych spraw były przesłane mailowo do członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego prosił członków Zespołu Interdyscyplinarnego o zapoznanie się z informacjami zawartymi w notatce i odniesienie się do propozycji w terminie do 3 dni. Po skonsultowaniu spraw z członkami Zespołu podejmowana była decyzja o powoływaniu lub nie powoływaniu grup w poszczególnych sprawach. Skład grup ustalał Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego po konsultacji z członkami Zespołu i pracownikiem socjalnym.

W 2020 r. w Gminie Kolbuszowa sporządzono 101 „Niebieskich Kart A”. Spośród wypełnionych formularzy 60 wszczyła procedurę „Niebieska Karta – A” a 41 było kolejnymi kartami w procedurach już się toczących (ponowna „Niebieska Karta – A”). W 2020 r. Zespół Interdyscyplinarny wszczyła procedury po wpłynięciu wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” od: przedstawicieli Policji (46 zgłoszeń), jednostek

organizacyjnych pomocy społecznej (14 zgłoszeń). Podczas posiedzeń grup roboczych sporządzono 49 „Niebieskich Kart C” i 22 „Niebieskie karty D”.

Zgodnie z danymi, pochodzącymi z wpływających do Zespołu Interdyscyplinarnego Niebieskich Kart – A, zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Kolbuszowa wystąpiło w 99 rodzinach. W 75 rodzinach przemoc zarejestrowano raz w roku, w 22 rodzinach zdarzenia takie wystąpiły od 2 do 5 razy a w 2 rodzinach 6 razy w roku lub częściej. Najczęściej zgłaszane przez osoby pokrzywdzone formy przemocy to: przemoc psychiczna/emocjonalna, przemoc fizyczna, przemoc ekonomiczna, seksualna lub połączenie różnych form przemocy.

W 2020 roku w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego pracowało 91 grup roboczych, z których 50 grupy utworzono w roku sprawozdawczym.

Zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Kolbuszowa w 2020 r. dotyczyło 99 rodzin, w tym 247 osób. Osoby dotknięte przemocą to przede wszystkim kobiety – 123 osoby (ok. 50% poszkodowanych w 2020) r. i dzieci – 92 osób (w większości do 13 r. ż.) (ok. 37 %). Na terenie gminy występuje także przemoc wobec mężczyzn. Są to jednak przypadki mniej liczne – ok. 13% wszystkich poszkodowanych w 2020 r.

W ciągu ostatnich lat, kobiety stanowiły niewielki odsetek, jako sprawcy przemocy. Dzieci, jako osoby stosujące przemoc, to zjawisko marginalne na terenie Gminy Kolbuszowa. Spośród 102 osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie zdecydowana większość to mężczyźni (91 osób – ok. 90 %).

Zespół Interdyscyplinarny działając na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie dokonał 12 zgłoszeń o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie. Zgłoszenia te przekazano do Prokuratury.

W 2020 r. Zespół Interdyscyplinarny na wniosek członków Grup Roboczych zakończył 60 spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym:

- 40 na podstawie § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

- 20 na podstawie § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

DZIAŁANIA PROWADZONE PRZEZ POSZCZEGÓLNE INSTYTUCIE ZAANGARZOWANE W PRACĘ ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I REALIZACJĘ W 2020 ROKU GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2017-2022 W MIEŚCIE I GMINIE KOLBUSZOWA

Według danych M-GOPS w Kolbuszowej, pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w 2020 r. prowadzili następujące działania pomocowe na rzecz osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie:

1. działania podjęte wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie:

podjęte działania	liczba osób
monitoring, praca socjalna	247
udzielanie szeroko rozumianego poradnictwa - wskazanie miejsc w których można udzielić specjalistycznej pomocy (prawnej, terapeutycznej, medycznej, psychologicznej) w środowisku lokalnym	99
spotkania otwarte w ramach projektu „Przemocy mówimy NIE w Gminie Kolbuszowa” – edycja 2020	3 spotkania po ok.30 osób
motywowanie do uczestnictwa w grupach wsparcia, terapii rodzinnej	44
wsparcie pedagoga szkolnego	55
wsparcie MGOPS (w tym pomoc finansowa, rzeczowa, wydanie karty do odbioru żywności z Programu POPŻ, dożywianie);	59
porady indywidualne psychologa, terapeuty rodzinnego i pracownika socjalnego w ramach projektu „Przemocy mówimy NIE w Gminie Kolbuszowa” – edycja 2020	42
skierowanie i udział w grupie wsparcia w ramach projektu „Przemocy mówimy Nie w Gminie Kolbuszowa” – edycja 2020	12

2. działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

podjęte działania	liczba osób
monitoring, praca socjalna	102
motywowanie i kierowanie do udziału w programie edukacyjno - korekcyjnym	45
motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego i terapii uzależnień, do udziału w grupie AA, motywowanie do podjęcia leczenia psychiatrycznego	40
rozmowy motywujące do zmiany zachowania i powstrzymywania się od nadużywania alkoholu	40
spotkania otwarte dla osób stosujących przemoc lub podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w ramach projektu „Przemocy mówimy Nie w Gminie	3 spotkania po ok. 30 osób

Kolbuszowa” – edycja 2020	
zgłoszenie do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk	12
motywowanie do skorzystania z pomocy psychologiczne, terapii rodzinnej	29
motywowanie i kierowanie do indywidualnej konsultacji (psychologicznej, terapeutycznej, w tym porady indywidualne psychologa, terapeuty rodzinnego i pracownika socjalnego w ramach projektu „Przemocy mówimy NIE w Gminie Kolbuszowa” – edycja 2020	20
wsparcie OPS (w tym pomoc finansowa, rzeczowa, wydanie karty do odbioru żywności z Programu POPŻ)	19
kierowanie wniosku do prokuratury o przymusowe leczenie odwykowe	7

3. działania podejmowane wobec świadków przemocy w rodzinie

podjęte działania	liczba osób
praca socjalna	22
monitoring	19
motywowanie do działań na rzecz poprawy zachowania sprawcy	9

4. działania podejmowane wobec dzieci doświadczających przemocy w rodzinie

podjęte działania	liczba osób
wsparcie pedagoga szkolnego (rozmowy wspierająco-wyjaśniające)	55
motywowanie i kierowanie do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	21
wniosek do sądu o wgląd w sytuację rodziny, informacja o pogorszeniu się sytuacji w rodzinie	5
pomoc dydaktyczna, konsultacje	13
działania kompensacyjno-wyrównawcze	2

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie Miasta i Gminy Kolbuszowa w 2020 r. po przeprowadzonych interwencjach domowych przedstawiciele Policji sporządzili 83 „Niebieskie Karty A”. Przedstawiciele Policji brali udział w pracach każdej grup roboczych, powołanej przez przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. Zdecydowana większość osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie była pod wpływem alkoholu. W razie potrzeby osoby te były izolowane w Izbie Wytrzeźwień w Rzeszowie.

Według danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbuszowej w 2020 r. w ramach prac w Zespole Interdyscyplinarnym i Grupach Roboczych członkowie Komisji przeprowadzali rozmowy z osobami nadużywającymi alkoholu, wobec których prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”. Osoby podejrzane o bycie sprawcami przemocy, wobec których została sporządzona NK, motywowano do dobrowolnego leczenia odwykowego. Członkowie Gminnej Komisji brali udział we wszystkich Grupach Roboczych, gdzie sprawcy byli pod wpływem alkoholu.

W pracę Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych zaangażowany był również Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej. W ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie kurator zawodowy Sądu Rejonowego w Kolbuszowej – Anna Stącel uczestniczyła w pięciu stacjonarnych posiedzeniach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz we wszystkich posiedzeniach organizowanych w formie zdalnej. Jako kurator była członkiem i uczestniczyła w pracach czterech grup roboczych. W ramach działań wobec rodzin kurator rodzinny przeprowadzał rozmowy dyscyplinujące, motywujące i wychowawcze z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc oraz ich rodzinami. Kurator udzielał informacji sprawcom przemocy na temat możliwości udziału w terapii rodzinnej, motywował ich do podjęcia bądź kontynuowania leczenia odwykowego, w dwóch sprawach zmotywował do uczestnictwa w projekcie „Przemocy mówimy NIE w Gminie Kolbuszowa – edycja 2020”. Z uwagi na brak poprawy sytuacji w jednej z rodzin kurator rodzinny wystąpił z wnioskiem do Sądu Rejonowego III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w Kolbuszowej o przebadanie całej rodziny przez specjalistów I Opiniodawczego Zespołu Sądowych Specjalistów w Tarnobrzegu celem zbadania problemów i wyznaczenie właściwych i skutecznych kierunków oraz metod pracy z rodziną.

Parafialny Zespół Caritas w Kolbuszowej, którego przedstawiciel również bierze udział w pracy Zespołu Interdyscyplinarnego udzielał pomocy finansowej osobom dotkniętym przemocą. Pomoc ta była udzielana w postaci talonów na żywność, leki, wsparcie finansowe na zakup wyrobów medycznych. Pomoc tego rodzaju udzielana była po zgłoszeniu przez członków grup roboczych potrzeby wsparcia dla poszczególnych osób, dotkniętych pomocą.

W posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie bierze również udział przedstawiciel oświaty – pedagog szkolny. Przedstawiciel oświaty będący członkiem ZI w 2020 r. osobiście brał udział w pracach grup roboczych,

dotyczących rodzin uczniów szkoły, w której pracuje. Do pracy w grupach roboczych, dotyczących dzieci z rodzin objętych procedurą NK uczących się w innych szkołach na terenie Miasta i Gminy Kolbuszowa przedstawiciel oświaty opiniował w sprawie powołania pedagogów i nauczycieli ze szkół, do których dzieci uczęszczają.

W dniu 19 sierpnia 2020 r. do Burmistrza Miasta i Gminy Kolbuszowa wpłynął wniosek dyrektora Szkoły Podstawowej Nr 1 w Kolbuszowej o zwolnienie pedagoga pani Anny Starzec z pełnienia funkcji członka Zespołu Interdyscyplinarnego. W związku z powyższym podjęto działania w celu powołania do Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawiciela oświaty z innej placówki.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej w 2020 r. prowadziło działania pomocowe wobec osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie z terenu Gminy Kolbuszowa. Działania podejmowane przez PCPR w Kolbuszowej wobec osób doświadczających przemocy i sprawców przemocy to: konsultacje terapeutyczne, poradnictwo socjalne i rodzinne, poradnictwo i pomoc prawna, poradnictwo i pomoc psychologiczna. Ponadto pracownicy PCPR w Kolbuszowej kontynuowali prowadzenie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy.

W 2020 roku również Polski Komitet Pomocy Społecznej, prowadził działania służące udzielaniu pomocy osobom dotkniętym przemocą. Zadania te zostały podjęte w ramach prowadzonej przez stowarzyszenie Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej. Wychowankowie Świetlicy dla dzieci i młodzież, którzy wychowują się w rodzinach zmagających się z różnego typu problemami, rodzinach dysfunkcyjnych, w których często występuje zjawisko przemocy. Do zadań świetlicy należy wspieranie rodziny w spełnianiu jej podstawowych funkcji przez objęcie dziecka działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi, zapewnienie pomocy rodzinie i dzieciom sprawiającym problemy wychowawcze, zagrożonym demoralizacją, przestępczością lub uzależnieniami. W roku sprawozdawczym Świetlica kontynuowała swoje działania mające na celu wsparcie kompetencji rodziców pod kątem budowania właściwych relacji z dziećmi – relacji wolnych od przemocy.

Z danych zawartych w sprawozdaniu z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2022 wynika, że wszystkie instytucje zaangażowane w pracę Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie podejmowały w 2020 roku skuteczne działania zmierzające do zmniejszenia skutków zjawiska przemocy w rodzinie

i ochrony ofiar tej przemocy w Mieście i Gminie Kolbuszowa. Dostosowanie sposobu organizacji Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty” w związku z epidemią wirusa SARS-CoV-2 pozwoliło w sposób skuteczny i bezpieczny kontynuować działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych dzięki współpracy wielu instytucji pomogła rozwiązać wiele problemów, z jakimi zmagają się rodziny naszego regionu.

Biorąc powyższe pod uwagę zasadnym jest kontynuowanie pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w kolejnych latach.